

Toimintakertomus 2013

Maataloustuottajain Kaakkois-Suomen Liitto
MTK-Kaakkois-Suomi

Sisällysluettelo

1. Puheenjohtajan katsaus

2. MTK-Kaakkois-Suomi

- 2.1 Arvot ja toiminta-ajatus*
- 2.2 Tietoja toimialueesta*
- 2.3 Kaakkois-Suomi biotalouden edelläkävijä*
- 2.4 Maatalouden rakenne Kaakkois-Suomessa*
- 2.5 Maatilojen rahavirrat Kaakkois-Suomessa*

3. MTK-Kaakkois-Suomen jäsenet ja hallinto

- 3.1 Jäsenet*
- 3.2 Kunniajäsenet*
- 3.3 Tuottajayhdistykset ja jäsenmäärät*
- 3.4 Liiton hallinto, toimihenkilöt ja tuottajayhdistysten puheenjohtajat ja sihteerit*
 - 3.4.1 Johtokunta*
 - 3.4.2 Eteläisten MTK- liittojen valiokunnat*
 - 3.4.3 Kaakkois-Suomen maaseutunuorten valiokunta*
 - 3.4.4 Tilin- ja toiminnantarkastajat*
 - 3.4.5 Toimitilat*
 - 3.4.6 Toimihenkilöt*
 - 3.4.7 Edustajat MTK:ssa*
 - 3.4.8 MTK:n valiokunnat*
 - 3.4.9 Tuottajayhdistysten puheenjohtajat ja sihteerit*

4. Vuoden 2013 toiminta

- 4.1 Koulutukset ja tapahtumat*
- 4.2 Kuluttajatyö*
- 4.3 Hanketyö*
- 4.4 Kannanotot*
- 4.5 Liiton kokoukset*
- 4.6 Johtokunnan toiminta*
- 4.7 Edustus toimielimissä ja hankkeissa*
- 4.8 Yhdistysten vuosi*
- 4.9 Viestintä ja medianäkyvyys*

5. Maaseutunuoret

6. Sektorikohtaiset katsaukset

- 6.1 Maaseutuyrittäjyys*
- 6.2 Vilja*
- 6.3 Maito*
- 6.4 Liha*
- 6.5 Luomu*
- 6.6 Ympäristö- ja maapolitiikka*
- 6.7 Sosiaalipolitiikka*

7. Liiton talous

8. Jäsenedut

9. Liiton johtokunnan 2014 yhteystiedot

1. Puheenjohtajan katsaus

Viljelyolosuhteiltaan vuosi 2013 oli keskinkertainen. Kylvö- ja puintiolosuhteet olivat hyvät, mutta keskikesän kuivuus verotti paikoin satotaso ja -laatua. Maidon tuottajahinta nousi hieman edellisvuodesta ja samoin naudanlihan hinta nousi hieman. Sian ja broilerin hinnat laskivat kuten kananmunienkin. Viljojen ja perunan tuottajahinnat laskivat reilusti edellisvuodesta. Maatalouden tuotantovälineiden ostohinnat laskivat hieman vuoteen 2012 verrattuna.

Metsätaloudessa puukauppa on käynyt tasaisesti koko vuoden 2013. Syksyn myrskyt kaatoivat jonkin verran puita. Samoin on paikoin esiintynyt kirjanpainajia, joiden tuhoja on estetty hakkuilla.

Pitkin vuotta 2013 on käyty tiukkoja neuvotteluja EU:n maatalouspolitiikan uudistuksesta Suomen hallituksen kanssa. Asiaa on viety eteenpäin Brysselin virkamiehillekin. Päälinjat on sovittu ja yksityiskohtien viilausta jatketaan vuonna 2014. Yhtenä suurena haasteena on ollut byrokratian taakan vähentäminen viljelijältä, mutta se ei näytä tällä hetkellä todennäköiseltä.

Maa- ja metsätaloudessa sekä maaseutuyrittäjyydessä on enenevässä määrin haasteita, koska kannattavuus ei ole tarpeeksi hyvä ja erilaiset säädökset vievät aikaa sekä voimavaroja varsinaiselta työltä. Toisaalta lähiruokaa ja suomalaista ruokaa on tuotu yhä enemmän esille eri tilaisuuksissa hyvällä menestyksellä.

MTK:n järjestöuudistusta on puitu eri työryhmissä pitkin vuotta. Järjestöuudistus ja sääntöjen muutos olivat syksyllä MTK:n valtuuskunnassa ensimmäisessä käsittelyssä ja ne hyväksyttiin. Toinen päättävä käsittely on kevään valtuuskunnan kokouksessa. Tärkeimpänä asiana uudistuksessa on metsänhoitoyhdistysten hyväksyminen MTK:n jäseniksi.

Yhdistysten vuosi on ollut vuoden 2013 teemana. Yhdistykset ovat järjestäneet tapahtumia, tavanneet jäseniä ja kohdanneet kuntien päättäviä henkilöitä. Toiminta on pirstänyt yhdistyksiä ja tiedon vieminen kuntiin on luonut kontakteja jatkossa tapahtuvaan yhteistyöhön.

Vuosi on ollut MTK-Kaakkois-Suomessa kiireinen, järjestön omia tapahtumia on ollut runsaasti sekä EU:n maatalouspolitiikan uudistus on tuonut lisää. Jäsenet ovat olleet aktiivisia ja järjestäneet hyviä tilaisuuksia, kiitos siitä. Liiton toimihenkilöiden ja johtokunnan saumattoman hyvällä yhteistyöllä olemme vieneet asioita hyvin eteenpäin. Yhteistyökumppaneiden kanssa tehty toiminta on ollut hedelmällistä. Tästä on hyvä jatkaa vuoteen 2014, Nuorten vuoteen.

Kari Niemi
puheenjohtaja
MTK-Kaakkois-Suomi

2. MTK-Kaakkois-Suomi

2.1 Arvot ja toiminta-ajatus

Liiton toiminnan arvot

Maataloustuottajain Kaakkois-Suomen Liitto, MTK-Kaakkois-Suomi, toimii alueellaan jäsentensä, maa- ja metsätaloustuottajien sekä maaseutuyrittäjien etujen valvojana. Liiton toiminnalle on hyväksytty seuraavat arvot:

Maahenki
Asiantuntevuus
Tulevaisuushakuisuus
Sisäinen tasa-arvo

Liiton toiminta-ajatus

MTK-Kaakkois-Suomen tehtävänä on turvata jäsentensä taloudelliset, sosiaaliset ja yhteiskunnalliset oikeudet sekä kehittää niitä.

Liitto vaikuttaa alueellisesti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa kunta-, alue- ja valtakunnan tasolla tehtäviin päätöksiin tavoitteena taata perusjäsenille tasavertaiset toimintamahdollisuudet.

2.2 Tietoja toimialueesta

Liiton päätoimialueeseen kuuluvat Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakunnat. Kymenlaakson maakunnan maapinta-ala on 5148 km², asukasluku 181 000 ja asukastiheys n. 35 asukasta neliökilometrillä (lähde: Tilastokeskus). Kymenlaakson maakunnassa on kolme kaupunkia: Kouvola, Kotka ja Hamina.

Etelä-Karjalan maakunnan maapinta-ala on 5 329 km². Asukasluku Etelä-Karjalassa on 132 000 ja asukastiheys n. 25 asukasta neliökilometrillä (lähde: Tilastokeskus). Etelä-Karjalassa on kaksi kaupunkia: Lappeenranta ja Imatra.

MTK-Kaakkois-Suomen toiminta-alue käsittää yhteensä seuraavat 18 kuntaa: Kouvola, Iitti, Pyhtää, Loviisa, Kotka, Hamina, Virolahti, Miehikkälä, Luumäki, Lemi, Savitaipale, Mikkeli, Lappeenranta, Taipalsaari, Imatra, Ruokolahti, Rautjärvi ja Parikkala.

2.3 Kaakkos-Suomi biotalouden edelläkävijä

Etelä-Karjala oli viime vuonna tehdyn selvityksen mukaan valtakunnan mittakaavassa edelläkävijä uusiutuvan energian käytössä (lähde: Kajaanin yliopistokeskus, www.esbeo.fi). Uusiutuvilla energialähteillä tarkoitetaan puu-, aurinko-, vesi ja tuulienergiaa sekä maalämpöä. Vuonna 2012 uusiutuvan energian osuus oli Etelä-

Karjalassa jopa 72 %. Selvityksen mukaan Etelä-Karjala oli huippumaakunta erityisesti puun käytössä: uusiutuvasta energiasta peräti 72 % tuotettiin puulla. Kymenlaaksossa oli maakuntaliiton tietojen mukaan uusiutuvan energian osuus toimintavuonna jo 63,2 %.

Kaakkois-Suomen energiaomavaraisuusaste on myös hyvin korkea ollen v. 2012 Etelä-Karjalassa 71 % (lähde: www.esbeo.fi). Kymenlaaksossa sähkötuotannon omavaraisuusaste oli 68,5 % (lähde: Kymenlaakson liitto).

2.4 Maatalouden rakenne Kaakkois-Suomessa

Tukea hakeneiden tilojen määrä vuonna 2013 oli 3631 kappaletta ja ne jakautuivat Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen alueella tuotantosuunnittain seuraavasti:

Tuotantosuunta	Tilojen lkm kpl	%
Lypsykarjatalous	429	11,8
Muu nautakarjatalous	165	4,5
Sikatalous	42	1,2
Kananmunien tuotanto	7	0,2
Lammastalous	26	0,7
Hevostalous	129	3,6
Viljanviljely (myös viljan siemenviljely)	2 150	59,2
Erikoiskasvituotanto (mm.mallasohra,herne,peruna)	91	2,5
Kasvihuoneviljely ja puutarhakasvien viljely avomaalla	67	1,8
Muu kasvituotanto (mm. heinä ja viherheinä)	455	12,5
Muu tuotanto tai toiminta (mm. maatilamatkailu)	60	1,7
Ei tuotanto-/yritystoimintaa	10	0,3
yhteensä	3 631	100

(lähde: Mavi 2013)

2.5 Maatilojen rahavirrat Kaakkois-Suomessa

Maatilatalous on alueella merkittävä elinkeino. Rahavirrat jakautuivat seuraavasti (lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy):

Maatilojen rahavirrat, milj. €

	2012
MAITO	46,50
NAUDANLIHA	7,30
SIANLIHA	7,42
MUU LIHA	0,09
KANANMUNAT	0,75
<i>kotieläintulot</i>	<i>62,6</i>
VILJAT	17,24
MUUT KASVIT	10,99
<i>kasvinviljelytulot</i>	<i>28,23</i>
<i>MAATALOUDEN MYYNTITULOT</i>	<i>90,31</i>
MAATALOUDEN TULOTUET	98,71
<i>MAATILATALOUDEN TULOT</i>	<i>189,02</i>
METSÄTULOT (MAANV.)	41,59
SIVUANSIOT /LIITÄNNÄISELINKEINOT	105,91
KAIKKI TULOT	336,52

3. MTK- Kaakkois-Suomen jäsenet ja hallinto

3.1 Jäsenet

Kertomusvuoden ajan liiton jäsenenä on ollut 19 maataloustuottajain yhdistystä. Lisäksi Etelä-Karjalan Osuuspankki, Lihakunta, LSO-osuuskunta, ProAgria Etelä-Suomi, Tuottajain Maito, Kymenlaakson Lihanautakerho, Kymenlaakson Sikatalouskerho sekä Kaakon ja Kymenlaakson metsänhoitoyhdistykset ovat olleet liiton yhteisjäseninä.

3.2 Kunniajäsenet

Liiton kunniajäseniksi ovat tulleet valituiksi kunnallisneuvos Heikki Kokko, maanviljelijä Viljo Mattinen, maanviljelijä Ossi Illukka ja maanviljelijä Pentti Kallela sekä kunniapuheenjohtajaksi talousneuvos Valio Sopanen.

3.3 Tuottajayhdistykset ja jäsenmäärät

Henkilöjäseniä on ollut yhteensä vuosina 2013/2012 seuraavasti: 9048/9861 kappaletta. Yhdistysten jäsenmäärät olivat seuraavat:

Yhdistys	Jäseniä 2013/2012	Yhdistys	Jäseniä 2013/2012
Anjalankoski	927/1022	Parikkalan seutu	599/693
Elimäki	637/670	Pyhtää	186/210
Iitti	508/539	Ruotsinpyhtää	151/166
Jaala- Kuusankoski	348/366	Savitaipale	363/378
Joutseno	474/522	Suomenniemi	75/83
Lappee	900/1017	Taipalsaari	271/306
Lappeenranta	59/59	Valkeala	675/702
Lemi	246/265	Vuoksi	625/696
Luumäki	358/414	Kaakko	1463/1568
Kymi	183/185		

3.4 Liiton hallinto, toimihenkilöt ja tuottajayhdistysten puheenjohtajat ja sihteerit

3.4.1 Johtokunta

Toimintavuonna 2013 liiton johtokunnan jäsenet:

Kari Niemi, puheenjohtaja
Antti Suonio, varapuheenjohtaja
Anni Kekki, jäsen
Tero Kiviaho, maaseutunuorten edustaja
Jaakko Koskinen, jäsen
Timo Neuvonen, jäsen
Risto Sairanen, jäsen
Juha Sajomaa, jäsen
Riitta Torikka, jäsen
Arto Vuorela, jäsen

Matti Seitsonen, MTK:n johtokunnan jäsen

Jouni Muukka, MTK:n valtuuskunnan jäsen
Pekka Helkala, MTK:n valtuuskunnan jäsen

3.4.2 Eteläisten MTK-liittojen valiokunnat

MTK-Kaakkois-Suomi oli toimintavuonna mukana MTK-Hämeen, MTK-Uusimaan sekä NSP:n (Nylands Svenska Producentförbund) kanssa yhteisissä valiokunnissa seuraavasti:

Lihavaliokunta

Risto Sairanen, Luumäki
Ville Savelainen, Iitti

Luomuvاليokunta

Mika Ala-Outinen, Savitaipale
Anni Kekki, Joutseno

Maitovaliokunta

Timo Neuvonen, Parikkala
Riitta Torikka, Valkeala

Sosiaalipoliittinen valiokunta

Helena Pesonen, Vuoksi
Jouni Muukka, Savitaipale

Verovaliokunta

Jaakko Koskinen, Kaakko
Pekka Vihtonen, Lappee

Viljavaliokunta

Juhani Laihia, Vuoksi
Arto Vuorela, Pyhtää

Ympäristö- ja maapoliittinen valiokunta

Antti Suonio, Lemi
Kari Niemi, Valkeala

Maaseutuyrittäjävaliokunta

Jarmo Rautio, Vuoksi
Jaakko Koskinen, Kaakko

3.4.3 Kaakkois-Suomen maaseutunuorten valiokunta

Toimivuonna 2013 nuorten valiokunnan jäsenet olivat tuottajayhdistyksittäin seuraavat:

Yhdistys	varsinainen edustaja	varaedustaja
Anjalankoski	Henna Pekala	Anni Villikka

Elimäki	Mia Ylä-Outinen	Eija Hannula
Iitti	Tero Kiviaho	Juha Talikka
Jaala-Kuusankoski	Esa Lehtinen	Juho Stauffer
Kymi	Olli Marttila	Marita Vanhala
Pyhtää	Juha Muuronen	Lars Jespars
Valkeala	Mikko Mattila	Heli Knuutila
MTK-Kaakko	Juha Kivelä ja Asko Laapas	Heli Hollanti
Joutseno	Heikki Pukero	Risto Sepponen
Lappee	Pekka Helkala	Eija Räikkönen
Lemi	Esa Kiiski	Susanna Suonio
Luumäki	Anni Simola	Timo Töyrylä
Parikkala	Aki Makkonen	Juha-Matti Jääskeläinen
Savitaipale	Antti Suurkaulio	Janne Jukkara
Taipalsaari	Harri Kontunen	Simo Vitikainen
Vuoksi	Helena Pesonen	Elina Honkanen

3.4.4 Tilin- ja toiminnantarkastajat

Liiton tilintarkastajana on vuonna 2013 toiminut Jarmo Kunttonen (HTM) ja varatilintarkastajana Pasi Waris (KHT), toiminnantarkastajana on toiminut Risto Talonpoika ja varatoiminnantarkastajana Janne Kinttu.

3.4.5 Toimitilat

MTK-Kaakkois-Suomi omistaa liikehuoneistot Kouvolassa Maa- ja Metsätalossa osoitteessa Hovioikeudenkatu 16 sekä Lappeenrannassa Viljelytalossa osoitteessa Pormestarinkatu 6. Toimistotiloja ovat käyttäneet viljelijäasiakaskäynteihin Maatalousyrittäjien eläkelaitos MELA:n asiamiehet sekä Lappeenrannassa että Kouvolassa.

3.4.6 Toimihenkilöt

Liiton toimihenkilöt vuonna 2013 olivat:

Toiminnanjohtaja Pauliina Okkonen (irtisanoutunut 10.8.2013)

Toiminnanjohtaja Tuula Dahlman (11.9.2013 alkaen, vt. toiminnanjohtajana 10.9.2013 saakka)

Kenttäpäällikkö Eeva Saarikorpi

Kenttäpäällikkö Marjut Henttonen (äitiyslomalla 6.2.2013 alkaen)

Vt. kenttäpäällikkö Eija Paronen (14.1.2013 alkaen)

3.4.7 Edustajat MTK:ssa

Toimintavuonna 2013 liitolla oli seuraavat edustajat MTK:n valtuuskunnassa ja MTK:n johtokunnassa:

MTK:n valtuuskunta

Kari Niemi, liiton puheenjohtaja, Valkeala
Jouni Muukka, Savitaipale
Pekka Helkala, Lappee

MTK:n johtokunta

Matti Seitsonen, Anjalankoski

3.4.8 MTK:n valiokunnat

Toimintavuonna 2013 liitolla oli seuraavat edustajat MTK:n valiokunnissa:

Tuotantotalousvaliokunta

Vesa Lapatto, Savitaipale

Verovaliokunta

Pekka Vihtonen, Lappee

Lihavaliokunnan nautajaosto

Juha Kärpänen, Parikkala

Lihavaliokunnan sikajaosto

Ville Savelainen, Iitti

Hyvinvointivaliokunta

Helena Pesonen, Vuoksi

Energiavaliokunta

Kimmo Jokiranta, Elimäki

Aluekehitysvaliokunta

Risto Sairanen, Luumäki

Maitovaliokunta

Reino Parkko, Elimäki

3.4.9 Tuottajayhdistysten puheenjohtajat ja sihteerit

Tuottajayhdistysten hallinnossa ovat toimineet yhdistyksittäin seuraavat henkilöt:

Anjalankoski

Matti Seitsonen, pj.

Sanna Seitsonen, siht.

Elimäki

Tuulikki Pakkanen, pj.

Raija Mettälä, siht.

Iitti

Minna Pitkänen, pj.

Juha Talikka, siht.

Jaala-Kuusankoski

Leena Väärälä-Vesa, pj.

Tapani Mikkola, siht.

Joutseno

Pasi Parvinen, pj.

Kari Pettinen, siht.

Kymi

Matti Hippala, pj.

Timo Vanhala, siht.

Lappee

Risto Talonpoika, pj.

Hanna Puolakka, siht.

Lappeenranta

Jari Makkonen, pj.

Eeva Saarikorpi, siht.

Lemi

Esa Kiiski, pj.

Susanna Suonio, siht.

Luumäki

Tommi Ovaska, pj.

Jarmo Strandman, siht.

Kaakko

Jaakko Koskinen, pj.

Pirjo Seppälä, siht.

Päivi Peltola, varasiht.

Parikkalan seutu

Vesa Parvinen, pj.

Päivi Kosonen, siht.

Pyhtää

Arto Vuorela, pj.

Timo Vanhala, siht.

Ruotsinpyhtää

Jukka Penttilä, pj.

Sakari Salmela, siht.

Savitaipale

Jouni Muukka, pj.

Kati Noppa, siht.

Suomenniemi

Jussi Karhula, pj.

Pekka Halinen, siht.

Taipalsaari

Ilpo Kolhonen, pj.

Sari Kantonen, siht.

Valkeala

Kari Niemi, pj.

Matti Kousa, siht.

Vuoksi

Heikki Liukkonen, pj.

Minna Nikko, siht.

4 Vuoden 2013 toiminta

MTK-Kaakkois-Suomi järjesti jäsenilleen toimintavuoden aikana koulutuksia ja lukuisia erilaisia tapahtumia. Toimintavuoden teema MTK-järjestössä oli Yhdistysten vuosi 2013, joka erityisesti huomioitiin eri tilaisuuksissa. Yhdessä yhdistysten kanssa viettiin kuntapäätäjille tietoa alueen maa- ja metsätalouden merkityksestä ja jaettiin kuntapäätäjöppäät kunnan päätäjille.

Liitto oli aktiivisesti yhteistyössä sidosryhmien edustajien kanssa. Tiedottaminen jäsenistölle tapahtui pääasiassa sähköisesti ja perinteisellä jäsentiedotteella.

MTK-Kaakkois-Suomi osallistui aktiivisesti vuoden aikana Kaakkois-Suomen maaseutustrategian valmistelutyöhön. Työ toteutettiin laajalla yhteistyöllä maaseudun kehittämistyössä toimivien sidosryhmien kanssa. Manner-Suomen maaseutuohjelman 2014–2020 valmisteluun osallistuttiin antamalla kannanottoja ohjelman valmisteluvaiheissa.

4.1 Koulutukset ja tapahtumat

Kaakkois-Suomen edustajana vuonna 2013 nuorten vaikuttajavalmennukseen osallistui Helena Pesonen Vuoksen yhdistyksestä.

Verokoulutuspäivä järjestettiin helmikuussa 2013 Inkeröissä ja Lappeenrannassa. Kouluttajina toimivat veroasioista vastaava johtaja Timo Sipilä MTK:sta ja paikallisen verohallinnon edustajat. Koulutuksen tavoitteena oli verotukseen liittyvän osaamisen vahvistaminen sekä ajankohtaisten tietojen päivittäminen yrittäjille. Koulutuksiin osallistui yhteensä lähes sata henkilöä.

Veropäivä Inkeröisissä

Helmikuussa järjestettiin metsänhoitoyhdistysten ja tuottajayhdistysten yhteinen valmennuspäivä Kouvolassa ja Rautjärvellä. Käsitellyjä aiheita olivat mm. Yhdistysten vuosi 2013 sekä tuleva metsänhoitoyhdistyslain muutos.

Luumäellä järjestettiin maaliskuussa koulutuspäivä maankäyttö- ja kaavoitusasioista. Tilaisuudessa luennoivat Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson liittojen kaavoitusasiantuntijat Marjo Wallenius ja Ari Pietarinen sekä maankäyttöasioista vastaava johtaja Markku Tornberg MTK:sta.

Maaliskuussa Lappeenrannassa järjestettiin julkisten hankintojen koulutuspäivä yrittäjille yhteistyössä EkoCentrian Kestävät hankinnat -hankkeen kanssa. Päivän tavoitteena oli hankintatietouden lisääminen konkreettisin esimerkein. Koulutuspäivän aiheina olivat mm. hankintailmoitukset ja sähköiseen tarjouspyyntöön vastaaminen.

Yhteistyössä MTK-Hämeen ja MTK-Uusimaan kanssa järjestettiin viestintä- ja kirjoittaminen -kurssi uusille yhdistystoimijoille maaliskuussa Lahdessa. Kurssilla kouluttajina toimivat MTK:n kouluttaja Tapani Laukkanen ja viestintäkouluttaja Eeva Kaarne. Kurssilla opiskeltiin viestintää ja paneuduttiin yhdistyksen johtamiseen ja sihteerien tehtäväkenttään.

MTK-Kaakkois-Suomen ulkoilu- ja laskettelupäivä houkutteli Joutsenon Myllymäkeen maaliskuussa parisataa jäsentä. Kansanedustajista paikalla olivat Kimmo Tiilikainen ja Anu Urpalainen.

Kansanedustajat Kimmo Tiilikainen (kesk.) ja Anu Urpalainen (kok.) Helena Pesosen haastattelussa

EU-avustajien koulutus järjestettiin kahtena päivänä: Etelä-Karjalassa 18.3. ja Kymenlaaksossa 19.3. Kouluttajina toimivat EU- ja kansallisten tukien asiantuntija Leena Ala-Orvola MTK:sta sekä ELY-keskuksen ja kuntien edustajat.

Tukitietokoulutuksia järjestettiin ProAgria Etelä-Suomen kanssa yhteistyössä lähes jokaisen liiton tuottajayhdistyksen toimialueella. Koulutusten yhteydessä useimmat tuottajayhdistykset pitivät myös kevätkokouksensa.

MTK-Kaakkois-Suomen maaseutunuoret järjesti opintomatkan Ruotsin ja Tanskan kautta Saksaan huhtikuussa 2013. Matkalle osallistui yhteensä 20 henkilöä. Kuuteen päivään mahtui yhteensä yhdeksän vierailukohdetta, joiden joukossa oli paitsi vilja- ja kotieläintiloja, myös energialaitoksia, jalostavaa elintarviketeollisuutta sekä maatalouskonetehtaita.

Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen, valtiosihteeri Risto Artjoki sekä kansanedustajat Janne Sankelo ja Pia Kauma vierailivat elokuussa Lemillä. Ministeri seurueineen tapasi MTK-Kaakkois-Suomen liiton johtokunnan jäsenistä Kari Niemen ja Risto Sairasen sekä liiton toiminnanjohtaja Tuula Dahlmanin. Tapaamisessa keskusteltiin maatalouden aluetaloudellisesta merkityksestä ja 141-tukiasioista. Mukana tapaamisessa oli myös Lemmin kunnanhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Luottamusjohdolta saatiin täysi tuki 141:lle ja Kaakkois-Suomen maataloudelle. Vieraat saivat kotiinviemisiksi paikallisen yrittäjän oman tuotepaketin (P.O.R.K). Tuote ja yritys herättivät paljon kiinnostusta.

Kansainvälistä maaseudun naistenpäivää vietettiin tällä kertaa seminaarin merkeissä MTK-Kaakkois-Suomen alueella Kotkassa lokakuussa. Liitto emännöi naistenpäivää. Liiton lisäksi mukana tapahtuman järjestelyissä olivat MTK:n keskusliitto, Maaseudun

Sivistysliitto ja LähiTapiola. Seminaarin aiheina olivat mm. metsäasiat, naisyrittäjyys, lakiasiat sekä luovuus, josta puheenvuoron käytti Mato Valtonen.

Lokakuussa Inkeroisissa järjestetty koulutus sukupolvenvaihdoksista keräsi yli sata osallistujaa. Etelä-Karjalassa vastaava tilaisuus järjestettiin marraskuussa, ja myös se veti salin täyteen kiinnostuneita viljelijöitä. Tilaisuudet järjestettiin yhteistyössä ProAgrian, Melan, ELY-keskuksen ja Osuuspankin kanssa.

Puheenjohtajien ja sihteerien neuvottelukunta kokoontui vuoden 2013 aikana kaksi kertaa: Yhdistysten vuoden aloitustilaisuuden yhteydessä 23.1. ja syksyllä 4.11. Päivien aikana yhdistysten toimijoille esiteltiin liiton ajankohtaisia tapahtumia ja kerrottiin mm. yhdistysten vuoden etenemisestä ja tulevasta metsänhoitoyhdistyslain uudistuksesta.

Tuleva maaseutunuorten teemavuosi 2014 oli vahvasti esillä syksyn neuvottelukunnan kokouksessa. Keskusliiton nuorten asiamies Meri Ojanen oli paikan päällä kertomassa tulevan vuoden suunnitelmista.

Puheenjohtaja Juha Marttila vieraili myös Lemillä särää syömässä

MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila vieraili lokakuun alussa Kaakkois-Suomessa tapaamassa paikallisia yhdistystoimijoita ja vaihtamassa kuulumisia kaakkoissuomalaisten viljelijöiden kanssa. Päivän ensimmäinen vierailu tehtiin Elimäelle Juha Sajomaan lypsykarjatilalle, jonka jälkeen käytiin tapaamassa Lemin tuottajayhdistysaktiiveja särän syönnin lomassa.

Lemiltä matka jatkui kohti entistä Konnunsuon vankilaa, jonka peltoja viljelevät tätä nykyä paikalliset viljelijät. Päivän viimeinen matkakohde oli Risto Talonpojan tila Nuijamaalla, jossa Lappeen tuottajayhdistyksen jäsenten kanssa puhuttiin mm. itärajan läheisyyden tuomista haasteista viljelijöille.

Joulun aikaan liitto oli mukana Kouvolan seudun ja Iitin tuottajayhdistysten yhteisten pikkujoulujen käytännön järjestelyissä. Pikkujoulut pidettiin marraskuun lopussa ravintola Kurjenmiekkassa Kausalassa.

Liitto oli mukana esittelemässä toimintaansa myös Eläinten joulu -tapahtumassa Kouvolan raviradalla joulukuussa. Tapahtuman yhteydessä järjestettyihin raveihin osallistuttiin oman nimikkolähdön merkeissä.

4.2 Kuluttajatyö

Vuonna 2013 toteutettu kuluttajatyö suuntautui koulutapahtumiin. Yhdistykset järjestivät koulutapahtumia, joissa liitto oli mukana ja liiton toimesta toteutettiin myös kouluvierailu Luumäen Kirkon koululla. Toimihenkilöt kävivät kertomassa koululaisille kotimaisesta ruoantuotannosta ja sen merkityksestä.

Kummitilatoiminta Lappeenrannassa jatkuu. Kaupunginjohtaja Kimmo Jarva kävi aamulypsyllä Parvisen tilalla, mukana oli myös median edustajia, ja tapahtuma uutisoitiin Kaakkois-Suomen TV-uutisissa.

Parikkalan messut

Liitto oli mukana Parikkalan messuilla kesäkuun lopussa esittelemässä MTK:n toimintaa yhteisosastolla paikallisen metsänhoitoyhdistyksen kanssa. Osastolla päivitettiin jäsenrekisterin tietoja sekä jaettiin Maaseudun Tulevaisuuden tuoreinta numeroa ja Mainio -jäsenlehteä. Messut olivat yleisömenestys, ja messuvieraista suuri osa oli paikkakunnan vapaa-ajan asukkaita.

Lappeenrannan maaseutumarkkinat onnistuivat uuden järjestäjän avuin loistavasti, maaseutunuoret ja liiton toimihenkilö osallistuivat tapahtumaan. MTK-Kaakkois-Suomen tarjoama uutispuuro kävi markkinavieraille hyvin kaupaksi.

Maidontuottajien ja Valion laitumelle lasku -tapahtuma järjestettiin vuonna 2013 Kaakkois-Suomen liiton alueella Elimäellä Sorvon tilalla. Yleisöä oli saapunut paikan päälle reilut sata henkeä, ja tapahtuma sai paljon positiivista julkisuutta alueen mediassa. Mukana tapahtumaa järjestämässä oli Maatilojen turvallisuus Kaakkois-Suomessa - koulutushanke, jonka yhteistyökumppanina MTK-Kaakkois-Suomi toimi.

Lehmien laitumelle lasku Elimäellä

Elimäen lähiruokamessuilla liiton osasto tavoitteli kuluttajia keskustelemaan lähiruoan merkityksestä. Osastolla toteutettiin maatalousaiheinen kuluttajakysely, johon osallistui yli 100 messukävijää.

MTK-Kaakkois-Suomi oli mukana Elimäen lähiruokamessuilla

4.3 Hanketyö

MTK-Kaakkois-Suomi oli toimintavuonna tuensiirron saajan ominaisuudessa **Maatilojen Turvallisuushankkeessa**, joka päättyi 31.12.2013. Hanke järjesti vuoden aikana erilaisia maatilan turvallisuuteen liittyviä koulutuspäiviä. Koulutusten aiheina oli mm. EA-kurssit, tulityökoulutus, pelastussuunnitelman teko, sähköturvallisuus maatilalla, eläinten hätäteurastus ja oikeudellinen varautuminen eri elämäntilanteisiin. Hanke järjesti myös C-ammattipätevyys-koulutuksen Kouvolassa, koulutus oli erityisen suosittu, ja tarvetta koulutukselle on edelleen.

Maatilan hyvinvointi-hankkeeseen liitto osallistui lähinnä ohjausryhmätyöskentelyn kautta. Hanke järjesti erilaisia viljelijän henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin liittyviä seminaareja ja kurssipäiviä.

Nupit Kaakkoon-hanke päättyi vuoden 2013 loppuun, liitto oli mukana hankkeen ohjausryhmässä. Hanke järjesti erilaisia koulutuksia lähinnä kehittyville maidontuotantotiloille.

Kaakkois-Suomen Tukitietohankkeen kanssa tehtiin yhteistyötä koulutusten järjestämisessä. Useimmat MTK-Kaakkois-Suomen tuottajayhdistykset pitivät kevätkokouksensa tukitietokoulutuksen yhteydessä, näin saatiin yhdistettyä tiedotusta ja sen myötä lisää osallistujia kokouksiin ja koulutuksiin.

Etelä-Karjalan ruokakulttuuriryhmä kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa. Ryhmä järjesti reseptikilpailun keväällä, yhteistyötä tehtiin ammattiopisto Sampon kanssa. Reseptikilpailuun tulleita reseptejä kokeiltiin Sampon opetuskeittiössä ja raati

valitsi osallistujista parhaan. Voittaja sai palkinnoksi 500 euron lahjakortin. Tapahtuma sai hyvin näkyvyyttä maakuntalehdessä.

Tilusjärjestely Kymenlaaksossa -hankkeessa liitto on osallistunut ohjausryhmätyöskentelyyn, samoin **Jalo -Elintarvikkeiden jatkojalostusyrityksen koulutushankkeessa**. Tilusjärjestelyhanketta esiteltiin tuottajayhdistysten kokouksissa syksyllä, mukana olivat Maanmittauslaitoksen asiantuntijat.

Maisemaperintö maaseudun veturina Kaakkois-Suomessa -hankkeessa inventoidaan paikallisesti arvokkaat maisema-alueet, perinnebiotoopit ja hyvät yhtenäiset peltoalueet. Tuottajaliitto on osallistunut hankkeen työpajoihin ja ohjausryhmän työskentelyyn.

Liitto on mukana myös EkoCentrian **Kestävät hankinnat eli KeHa – hankkeessa**. KeHa -hankkeen tavoitteena on julkisten ruokapalveluiden hankintaosaamisen edistäminen. MTK-Kaakkois-Suomi on mukana hankkeessa edistääkseen paikallisten elintarvikkeiden pääsyä julkisiin keittiöihin ja siten kuntalaisten ruokapöytiin. Hankkeessa toimii yhteensä 8 pilottia ympäri Suomea. MTK-Kaakkois-Suomen alueen pilottina toimii Saimaan Tukipalvelut Oy:n ruokapalvelut Lappeenrannan seudulla, missä tavoitteena on edistää paikallisen ohrarieskan ja ruisleivän käyttöä julkisissa keittiöissä. Hanke päättyy vuoden 2014 lopussa.

Kaakkois-Suomen osalta hankkeessa aluekoordinaattorina on toiminut liiton toimihenkilö. Aluekoordinaattorin tehtävään kuuluu hankkeen alueellisen työn etenemisen varmistaminen ja yhteyden pitäminen KeHa- hankkeen vastuullisen toteuttajan (EkoCentrian) kanssa. Aluekoordinaattori on vuonna 2013 pitänyt yhteyttä alueen ruokapalveluhenkilöstön kesken, kirjoittanut tiedotteita hankkeen alueellisesta etenemisestä ja järjestänyt yhteistyöpalavereita Saimaan tukipalveluiden ja alueen leipomoyrittäjien kanssa.

Maaliskuussa järjestettiin tilaisuus julkisista hankinnoista ja sähköiseen tarjouspyyntöön vastaamisesta alueen yrittäjille yhteistyössä EkoCentrian hankinta-asiantuntijan kanssa. KeHa-palavereita ammattikeittiöväen, leipomoiden, EkoCentrian ja MTK:n edustajien kanssa pidettiin vuonna 2013 kolme kertaa. Syksyllä aloitettiin Lappeen koulun aluekeittiöllä tuotetestaus seuraavaa leipien kilpailutusta ajatellen. Tuotetestaukseen osallistui kaksi leipomoa, testaus jatkuu edelleen. Hyvin todennäköisesti paikalliset leipomot osallistuvat varsinaiselle leipien kilpailutuskierrökselle alkusyksyllä 2014.

4.4 Kannanotot

MTK-Kaakkois-Suomi teki toimintavuonna lukuisia lausuntoja ja antoi kommentteja, kannanotot ja kommentit löytyvät liiton kotisivuilta:
http://www.mtk.fi/liitot/kaakkoissuomi/tiedotteet_ uutiset

Liiton kannanotot ja tiedotteet otsikoittain:

10.1.2013 MTK-Kaakkois-Suomelle uudet puheenjohtajat

18.2.2013 Tiedote: Kouvola on Suomen suurin maatalouskunta ja Suomen suurin puunmyyjä

21.2.2013 Lausunto pohjavesien suojeluun liittyvän sääntelyn kehittämistä valmistelevan ympäristöministeriön asettaman työryhmän raportista

22.2.2013 Lausunto vesienhoidon toimenpiteiden ohjeluonnoksesta

5.3.2013 Etelä-Suomen MTK-liittojen lihavaliokunta vaatii 141-ratkaisua

14.3.2013 Asiantuntijanäkemykset Lappeenranta 2028 -strategiaan

14.3.2013 Kommenttimme Etelä-Karjalan maakuntaohjelman 2014-2017 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

15.3.2013 MTK-Uusimaan, Hämeen, Kaakkois-Suomen ja NSP:n maaseutuyrittäjävaliokunnan lausunto MTK:n yrittäjyysstrategiasta

19.3.2013 Muistutus kotieläintilojen peltoperusteisten tukien aiheuttamista ongelmista

21.3.2013 MTK-Kaakkois-Suomen lausunto MTK:n yrittäjyysstrategian luonnoksesta

25.3.2013 Etelä-Karjalan ruokakulttuuriryhmä tiedottaa

12.4.2013 MTK:n Pietola Kaakkois-Suomessa: Peltojen ravinnetaseet laskevat mutta lannoiterajat kiristyvät uudistuvassa ympäristöohjelmassa

15.4.2013 MTK:n eteläisten liittojen maitovaliokunnan kannanotto tulevaan 141-ratkaisuun ja maidontuotannon tukioikeuksien määrittelyyn

7.5.2013 Lausunto Suomen Metsästäjäliiton Kymen piiri ry:n karhun metsästästä koskevan kirjelmän johdosta

10.5.2013 Lausunto Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta

5.6.2013 MTK-Kaakkois-Suomen kommentti maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 esittelyyn

13.6.2013 Tiedote medialle: Kaakkois-suomalaiselta keskivertoiselta kotieläintilalta jopa tuhatlappunen kuukaudessa pois

13.6.2013 Kommentit Etelä-Karjalan maakuntaohjelman valmisteluun

25.7.2013 MTK-Liittojen kannanotto: Kannattavan maataloustuotannon edellytykset eivät ole vielä kunnossa – tarvitaan hyvä 141-ratkaisu

21.8.2013 Tiedote medialle: Maatilojen vuotuinen rahavirtojen arvo yli 300 miljoonaa euroa

31.8.2013 Lausunto valtioneuvoston nitraattiasetusluonnoksesta

19.9.2013 Eteläisten liittojen yhteisten maitovaliokuntien kannanotto

24.9.2013 Vetoamus maatalouden ja maaseutuyrittäjien koulutuksen laadun varmistamisen puolesta Kouvolan seudun ammattiopistossa

28.10.2013 Kannanotto: Osuuskuntien ja osuuskuntien jäsenten verotusta ei saa kiristää

13.11.2013 Lausunto Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaavaehdotuksesta

19.11.2013 Kommentit Etelä-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelmaan

10.12.2013 MTK-Kaakkois-Suomen liiton syyskokous 10.12.2013 Lappeenrannassa

10.12.2013 MTK:n Kaila Kaakkois-Suomessa: Ympäristölupiin on saatava vauhtia

13.12.2013 Lausunto Nordkalk Oy Ab:n Ihalaisen kaivoksen läjitäyttöalueiden laajennusta ja kivilinjan muutosta koskevaan ympäristövaikutusten arviointiselostukseen

18.12.2013 Maaseutunuorten joulutulet syttyvät teiden varsille myös Kaakkois-Suomessa

19.12.2013 MTK:n maitovaliokunnan kannanotto: Kuka kantaa vastuun, jos maidon kansallinen tuki vaarantuu?

4.5 Liiton kokoukset

Liiton kevätkokous pidettiin 12.4.2013 Kouvolassa. Paikalla oli 66 henkilöä, joista virallisia kokousedustajia 55. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Vesa Tylli (MTK–Kaakko) ja sihteeriksi liiton vt. toiminnanjohtaja Tuula Dahlman.

Kokouksessa muistettiin liiton pitkäaikaista puheenjohtajaa Reino Parkkoa ja johtokunnan jäsen Marketta Aroa. Kokouksessa palkittiin myös vuoden esimerkillisenä työssäoppimispaikkana Ratsutila Wikner.

Kokousalustuksen piti MTK:n ympäristöjohtaja Liisa Pietola, joka kertoi tulevan EU:n ohjelmakauden ympäristökorvausohjelman valmisteluista ja ravinnetaseista. Valmisteilla olevan ohjelman rakenne ei tue riittävästi maan kasvukunnosta huolehtimista eikä kasvupotentiaalin mukaista lannoitusta. Valmisteilla olevan ohjelman perusongelmana olivat Pietolan mukaan tilakohtaisen toimenpiteen lannoitusrajat, jotka ohjaavat koko järjestelmän käyttöönottoa ja sitoutumista hyviin lohkokohtaisiin toimenpiteisiin. Lannoitusrajat pitää säätää tasolle, jotka oikeuttavat laadukkaan ja hyvän sadon tuottamiseen.

Yleiskeskustelussa sivuttiin vilkkaasti ympäristökorvausohjelmaa ja nitraattidirektiiviä ja niiden tiukkoja lannoitusrajoja. Kokouksessa käsiteltiin vuoden 2012 tilit ja toimintakertomus. Kokousedustajat hyväksyivät tilit ja toimintakertomuksen ja myönsivät vastuuvapauden tilivelvollisille.

Liiton kevätkokouksessa muistettiin liiton pitkäaikaista puheenjohtajaa Reino Parkkoa ja johtokunnan jäsentä Marketta Aroa.

MTK-Kaakkois-Suomen syyskokous pidettiin 10.12.2013 Lappeenrannassa. Paikalla oli yhteensä 67 henkilöä, joista 58 virallista kokousedustajaa ja 2 yhteisöjäsenien edustajaa. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Reino Parkko (MTK-Elimäki) ja sihteeriksi liiton toiminnanjohtaja Tuula Dahlman. Kokousalustuksen piti MTK:n maatalousjohtaja Minna-Mari Kaila.

Liiton johtokunnan puheenjohtaja Kari Niemi avaussanoissaan kantoi erityistä huolta raskaasta byrokratiasta mm. ympäristölupa-asioissa sekä ympäristöpuolen muista rajoituksista, kuten tulevan nitraattiasetuksen sisältämisestä tiukennuksista. Niemi kertoi myös eteläisten tuottajaliittojen puheenjohtajien taannoisesta vierailusta maatalouskomissaari Cioloksen kabinettipäällikkö Häuslerin luona Brysselissä. Keskusteluissa vaadittiin Suomen erityisolojen huomioimista ja jatkoa eteläiselle kansalliselle 141-tuelle sekä luopumistuelle.

Esillä oli myös MTK:n järjestöuudistus, johon liittyi mm. metsänomistajaliittojen lakkauttaminen. MTK:n syysvaltuuskunta hyväksyi marraskuussa järjestöuudistuksen ensimmäisen käsittelyn. MTK-Kaakkois-Suomen ja metsänhoitoyhdistysten sekä metsänomistajaliittojen yhteistyö on hyvää, ja alustavia neuvotteluita järjestöuudistuksen tiimoilta on jo pidetty.

Kokouksessa käsiteltiin toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2014. Molemmat hyväksyttiin johtokunnan esittämässä muodossa.

Syyskokous valitsi liiton johtokuntaan Matti Seitsosen (Anjalankoski). Erovuorossa ollut Timo Neuvonen (Parikkala) valittiin uudelleen ja Helena Pesonen (Vuoksi) valittiin nuorten edustajaksi.

Anni Kekki pyysi eroa ja se hyväksyttiin. Hänen tilalleen kaudeksi 2014–2015 valittiin Pekka Helkala.

4.6 Johtokunnan toiminta

Liiton johtokunta kokoontui vuoden 2013 aikana kuusi kertaa. Kokouksissa on käsitelty ajankohtaisia aiheita ja maakuntatason linjauksia, mm. julkiset hankinnat, luonnonvaralan koulutuksen tulevaisuus Kaakkois-Suomessa, MTK:n järjestöuudistus, 141-tuki ja CAP-uudistus, yhteismetsäprojekti, Yhdistysten vuoden 2013 tapahtumat ja MTK:n yrittäjyysstrategia.

Johtokunnan jäsenten osallistuminen kokouksiin 2013

	9.1	20.3.	6.6.	11.9.	21.10.	12.11.
Kari Niemi	x	x	x	x	x	x
Juha Sajomaa			x	x	x	x
Riitta Torikka	x		x	x		x
Anni Kekki				x	x	

Tero Kiviaho		x	x	x	x	x
Jaakko Koskinen	x			x	x	x
Timo Neuvonen	x	x	x		x	x
Antti Suonio	x	x	x			x
Risto Sairanen	x	x		x	x	x
Arto Vuorela	x	x	x	x	x	x
Pekka Helkala (MTK:n valtuus- kunnan edustaja)	x	x		x	x	x
Jouni Muukka (MTK:n valtuus- kunnan edustaja)		x		x		x
Matti Seitsonen (MTK:n johto- kunnan edustaja)	x	x	x	x	x	x

Liiton johtokunta teki marraskuussa opintomatkan Brysseliin. Kahden päivän aikana tutustuttiin keskeisiin toimijoihin, jotka hoitavat suomalaisten edunvalvontaa Euroopassa maatalous- ja metsäasioissa.

Vierailukohteet ja järjestöt, joihin matkan aikana tutustuttiin

- Suomen maatalouden ja osuuskuntien toimisto, MTK:n Brysselin toimisto, toimistonjohtaja Simo Tiainen ja kotieläinasiainmies Jonas Laxåback
- Eurooppalaisen maatalouden ja osuuskuntien kattojärjestö (COPA-COGECA), pääsihteeri Pekka Pesonen
- EU:n parlamentti, parlamentin suomalaisjäsen Nils Torvalds
- Suomen pysyvä edustusto EU:ssa, maatalouden erityisasiantuntijat Tapio Kytölä ja Tapani Sirviö
- Euroopan komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto, komission virkamies Kai Heikkilä
- Tapaaminen parlamentin suomalaisjäsen Petri Sarvamaan kanssa
- Euroopan Talous- ja sosiaalikomitea (EESC), komitean jäsen Seppo Kallio
- Vierailu Euroopan metsätalolla, Pohjoismaiset yksityismetsänomistajat Brysselissä - (NSF) ja Euroopan metsänomistajien liitto - (CEPF), koordinaattori Tatu Liimatainen
- Puheenjohtaja Kari Niemi tapasi matkalla myös muiden eteläisten tuottajaliittojen puheenjohtajien kanssa maatalouskomissaari Cioloksen kabinettipäällikkö Häuslerin. Keskusteluissa vaadittiin Suomen erityisolojen huomioimista ja jatkoa eteläiselle kansalliselle 141-tuelle sekä luopumistuelle.

4.7 Edustus toimielimissä ja hankkeissa

Maakunnalliset yhteistyöryhmät:

Etelä-Karjalan maakunnan yhteistyöryhmä MYR
Kymenlaakson maakunnan yhteistyöryhmä MYR
Kouvolan lomitushallinnon yhteistoimintaryhmä
Parikkalan seudun lomitushallinnon yhteistyöryhmä
Savitaipaleen lomitushallinnon yhteistyöryhmä
Kouvolan seudun ammattiopiston luonnonvarajaos
Saimaan ammattiopisto Sampon neuvottelukunta
Kaakkois-Suomen metsäneuvosto
Kaakkois-Suomen vesienhoidon suunnittelun yhteistyöryhmä
Etelä-Karjalan Maaseudun kehittäjät ry
Kymenlaakson sikatalouskerho
Kymenlaakson lihanautakerho
Kymenlaakson Kasvinviljelijät
Etelä-Karjalan Työkunto Oy:n maatalouden yhteistyöryhmä, sisältää myös Imatran ja Parikkalan alueet
Kymijoen Työterveyshuollon yhteistyöryhmä
Kouvolan Lääkärikeskuksen maatalouden työterveyshuollon yhteistyöryhmä
Maaseutujärjestöjen yhteistyöryhmä

Neuvottelukunnat:

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen neuvottelukunta
Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen maaseutujaosto
Kymenlaakson liiton ympäristöpoliittinen neuvottelukunta
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymän ammatillisen koulutuksen neuvottelukunta
ELY-keskuksen viljelijäraati

Hankkeet:

Maatilojen turvallisuus Kaakkois-Suomessa -koulutushanke
Maatilan hyvinvointi -koulutushanke
Nupit Kaakkoon -koulutushanke
Kaakkois-Suomen tukitieto -hanke
Etelä-Karjalan ruokakulttuuriryhmä
KeHa-hanke
Tilusjärjestelyhanke
Jalo-hanke
Maisemaperintö maaseudun veturina Kaakkois-Suomessa-hanke

Muut:

Maanomistajien Arviointikeskus Oy

Myllykosken Tilitoimisto Oy
ProTalous Oy
ProAgria Etelä-Suomi ry
Kouvolan Maatalo Oy
Viljelystalo Oy
Harjun Oppimiskeskus Oy
Lappeenrannan Ravirata Oy
Raisio Oyj
Metsä Board Oyj
Neoindustrial Oyj
Fortum Oyj
Neste Oil Oyj

4.8 Yhdistysten vuosi 2013

Vuosi 2013 oli koko MTK-järjestössä nimetty Yhdistysten vuodeksi. Vuotta toteutettiin MTK-Kaakkois-Suomen alueella keskusliiton nimeämän alueasiamies Tuija Rantalaisen opastuksella. Yhdistykset toimivat kukin itsenäisesti teemaa toteuttaen.

Yhdistysten vuoden tavoitteena oli yhdistystoiminnan aktivointi, edunvalvonnan ja sidosryhmien yhteistyön tehostaminen ja kaikkien jäsenten kohtaaminen vuoden aikana. Vuoden pääteemoja olivat kuntavaikuttaminen, kotimainen ruoka, jäsenten yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin tukeminen sekä jäsenten kohtaaminen.

MTK-Kaakkois-Suomen edustajat kokoontuivat 23.–24.1.2013 Heinolaan aloittamaan Yhdistysten vuotta. Kaakkois-Suomen alueelta Etelä-Suomen yhteistilaisuudessa oli mukana 15 yhdistystoimijaa.

Valmennuskoulutukset

Valmennuskoulutuksia toteutettiin alueittain sekä keväällä että syksyllä ja niiden aiheet ja pituudet vaihtelivat alueittain. Jokaisessa koulutuksessa perehdyttiin yhdistyksen perustehtävään. Tuottajayhdistysten johtokunnat ja metsänhoitoyhdistysten hallitukset kutsuttiin yhteisiin valmennuskoulutuksiin. Tällä pyrittiin tutustuttamaan yhdistystoimijat toisiinsa sekä rakentamaan yhteistyötä yhdistysten välille MTK:laisina yhdistyksinä. MTK-Kaakkois-Suomen valmennustilaisuudet pidettiin 11.2.2013 Kouvolassa ja 6.3.2013 Rautjärvellä. Kumpaankin tilaisuuteen osallistui mittava joukko, yhteensä 82 henkeä, tuottajayhdistysten ja metsänhoitoyhdistysten toimijoita.

Valmennuspäivä Kouvolassa

Kokonaisuutena valmennuskoulutukset onnistuivat hyvin ja niissä syntyi välitöntä yhteistyötä tuottajayhdistysten ja metsänhoitoyhdistysten kesken. Positiivista oli metsänhoitoyhdistysten aktiivisuus Kouvolan ja Rautjärven tilaisuuksissa. Valmennuskoulutuksia jatkettiin syksyn 2013 aikana ja tilaisuuksien ohjelmaa muutettiin entistä alueellisemmaksi, lähemmäksi omaa, paikallista toimintaa.

MTK-Kaakkois-Suomeen oli varattu kolme alueellista koulutusta syksyyn, joista yksi toteutui. Koko metsänhoitoyhdistys Etelä-Karjalan hallitus osallistui koulutustilaisuuteen. Tilaisuudessa oli paikalla 16 henkeä keskustelemassa Yhdistysten vuoden tavoitteista, toimintatavoista ja välitilinpäätöksestä. Päivän vetäjinä toimivat alueasiamies ja MTK:n koulutuspäällikkö.

Kuntapäättäjä -opas

Vuoden yhtenä keskeisimpänä tehtävänä alueen yhdistyksillä oli Kuntapäättäjä -oppaan luovutus oman kunnan päättäjille ja myöhemmin syksyllä kuntakohtaisen rahavirta-aineiston toimittaminen. Oppaat toimitettiin liiton kautta tuottajayhdistyksiin ja tuottajayhdistykset yhdessä metsänhoitoyhdistysten kanssa sopivat oppaan jakamisesta päättäjille. Kuntapäättäjä-oppaat jaettiin lähes kaikkiin toiminta-alueen kuntiin monin eri tavoin. Osa yhdistyksistä pääsi suoraan valtuustoon jakamaan oppaat ja kertomaan päättäjille paikallisen ruoantuotannon vaikutuksista alueella, osa yhdistyksistä postitti oppaat.

Kuntakohtainen rahavirta-aineisto

Kuntakohtaista rahavirta-aineistoa toimitettiin kuten Kuntapäättäjä-opasta yhdessä liiton ja yhdistysten kanssa. Kuntakohtainen rahavirta-aineisto on erinomainen edunvalvonnan ja neuvonnan työkalu. Sen toimittamista jatketaan vuoden 2014 aikana.

Hyvinvointi-teema

MTK-Säätiö jakoi valtakunnallisesti 180 000 euroa hyvinvointitapahtumiin ja muihin jaksamiseen liittyviin tapahtumiin/välineisiin yhdistysten hakemuksiin perustuen alkuvuodesta 2013. MTK-Säätiö julkaisi Maaseudun Tulevaisuudessa ilmoituksen hankerahoituksesta yhdistyksille ja asiasta kerrottiin MTK:n nettisivuilla sekä eri tapahtumissa. Useat yhdistykset MTK-Kaakkois-Suomen alueella hakivat ja saivat kyseistä hankerahaa jäsenistön hyvinvointitapahtumien järjestämiseen.

Yhteenvedo Yhdistysten vuodesta

MTK-Kaakkois-Suomen ja muiden eteläisten liittojen alueasiamiehenä Yhdistysten vuoden ajan toiminut Tuija Rantalainen on tehnyt teemavuodesta yhteenvedon. Hän toteaa, että on tärkeää valita päteviä ja tehtävästä innostuneita henkilöitä yhdistysten luottamushenkilöiksi. Yhdistystoiminta pitää saada houkuttelevaksi ja siitä pitää kiittää ja palkita toimijoita sekä kouluttaa yhdistystoimijoita. Puheenjohtajan paikan tai johtokuntapaikan tulisi olla vaihtuva pesti, jotta saadaan uutta ”draivia” yhdistyksen toimintaan.

Rantalainen toteaa myös, että yhdistysten internet-sivut ja jäsenrekisteri eivät valitettavasti suuressa osassa yhdistyksiä hoidu yhdistyksen johtokunnan jäsenen toimesta. Jos internet-sivuja halutaan ylläpitää, niiden tulisi olla ajantasaiset, ja samannäköiset kaikilla yhdistyksillä. Yhtenäisyydellä voidaan erottua muista toimijoista ja satunnainen vierailija huomaa, mihin joukkoon kuulutaan.

Esimerkkejä Yhdistysten vuoden MTK-Kaakkois-Suomen yhdistysten järjestämistä tapahtumista:

- Parikkalan messut
- Lähiuokapäivä kouluissa, Iitti
- Jäsenpäivä yhteistyössä sidosryhmien kanssa, Jaala-Kuusankoski
- Jäsenretki Repoveden kansallispuistoon, Ruotsinpyhtää
- Koko perheen ulkoilutapahtuma, Savitaipale
- Heinätanssit, Lemi
- Maatalousnäyttelymatka, Anjalankoski

Yhdistysten vuosi päättyi vuoden 2013 loppuun. Vuosi 2014 on nimetty MTK-järjestössä Nuorten vuodeksi, jonka suunnittelu on jo aloitettu ja johon MTK-Kaakkois-Suomen vt. kenttäpäällikkö Eija Paronen on osallistunut aktiivisesti.

4.9 Viestintä ja medianäkyvyys

Vuoden aikana tuottajaliitto on ollut jatkuvasti yhteydessä jäseniinsä. Kaksi kertaa vuoden aikana lähetettiin jäsentiedote, jossa kerrottiin ajankohtaisia asioita ja tiedotettiin tapahtumista. Jäsenlehti Mainion numeron 3/2013 välissä lähetettiin jäsenille Kaakkois-

Suomen liittoliite. Liitteessä kerrottiin mm. paikallisesta vaikuttamisesta ja kesämessuista ja tuotiin esille myös maatalan turvallisuusnäkökohtia.

Syksyn jäsentiedotteen mukana oli jäsenrekisterilomakkeen päivityslomake ja lyhyt jäsenkysely, johon saatiin erittäin hyvin vastauksia (1332 kpl).

MTK-Kaakkois-Suomella on käytössään internet-sivut, joita päivitetään säännöllisesti. Sivuilta löytyy ajankohtaiset tiedot alueen tapahtumista ja koulutuksista. MTK-Kaakkois-Suomi on myös Facebookissa.

MTK-Kaakkois-Suomi on ollut aktiivisesti esillä alueen mediassa vuonna 2013. Tiedotusvälineissä käsiteltyjä aiheita ovat olleet mm. lähiruoka, edunvalvonta kuntatasolla, tulevan maatalouspolitiikkauudistuksen ja 141-tuen loppumisen vaikutukset Kaakkois-Suomelle, ruoan hinta, maatilojen rahavirrat Kaakkois-Suomessa sekä sukupolvenvaihdokset kaakkoissuomalaisilla maataloilla.

Liiton internet-sivuille on kerätty kaikki näkyvyys tiedotusvälineissä. Lehtijutut sekä radio- ja tv-jutut löytyvät internet-sivuilta:

<http://www.mtk.fi/liitot/kaakkoissuomi/media>

5. Maaseutunuoret

Kaakkois-Suomen alueella toimii vireä maaseutunuorten valiokunta ja maaseutunuoret järjestivät monenlaista toimintaa vuonna 2013.

Maaseutunuorten valiokunnan kevät- ja syyskokousten lisäksi nuorten työvaliokunta kokoontui neljä kertaa vuoden 2013 aikana. Marraskuussa syyskokouksen yhteydessä Navetoriumissa Lappeenrannassa pidettiin yhteinen illanvietto ruokailun ja saunomisen merkeissä.

Valtakunnallisiin maaseutunuorten kevät- ja syysparlamentteihin Helsingissä ja Kokkolassa osallistui yhteensä viisi kaakkoissuomalaista maaseutunuorta.

Perinteinen maaseutunuorten ulkoilu- ja laskettelupäivä Joutsenon Myllymäessä keräsi mukavan määrän osallistujia, samoin kesätapaaminen, joka järjestettiin ensimmäistä kertaa Tykkimäen huvipuistossa Kouvolassa.

Myllymäen ulkoilupäivä

Maaseutunuoret toteuttivat viikon mittaisen maatalousmatkan Ruotsin ja Tanskan kautta Saksaan keväällä 2013. Matkalla oli 20 osallistujaa. Jo kotimatkalla alettiin suunnitella seuraavaa matkaa Belgiaan ja Hollantiin huhtikuulle 2014. Vuoden loppuun mennessä lähtijöitä oli n. 20 henkeä, joten matka päätettiin toteuttaa.

Maaseutunuoret olivat syyskuussa 2013 Lappeenrannan maaseutumarkkinoilla jakamassa uutispuuroa perinteiseen tapaan. Maaseutunuoret olivat mukana myös Elimäen lähiruokamessuilla tarjoilemassa ideoimaansa paikallisista aineksista valmistettua pyttipannua, Böndepannaa.

Perinteiset maaseutunuorten joulutulet sytytettiin ennen joulua 20.12.2013 Elimäellä, Haminassa, Iitissä, Lappeenrannassa, Parikkalassa, Savitaipaleella ja Valkealassa.

Maaseutunuoret Elimäen lähiruokamessuilla

6. Sektorikohtaiset katsaukset

6.1 Maaseutuyrittäjyys

Liiton toimintapiiriin kuuluvat maa- ja metsätaloutta harjoittavien yritysten lisäksi muut maaseudun pienyritykset Kaakkois-Suomessa. MTK-Kaakkois-Suomen johtokunta nimesi 2013 keskuudestaan liiton yrittäjyysvastaavaksi Jaakko Koskisen, joka on myös eteläisten tuottajaliittojen yhteisen maaseutuyrittäjävaliokunnan jäsen ja osaltaan edistää alueellista yrittäjyyteen liittyvää edunvalvontaa. Toisena yrittäjävaliokunnan jäsenenä alueelta oli Jarmo Rautio (MTK-Vuoksi). Maaseutuyrittäjävaliokuntaan kuuluvat MTK-Kaakkois-Suomen lisäksi edustajat MTK-Hämeestä, MTK-Uusimaasta ja Nylands svenska Producentförbundet. Puheenjohtajana oli toimintavuonna maaseutuyrittäjä Arto Laine (MTK-Häme) ja sihteerinä Bjarne Westerlund (NSP). Valiokunta kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa.

Vuonna 2013 hyväksyttiin päivitetty yrittäjyysstrategia 'Yrittäjyys kasvaa maasta' keskusliiton kevätvaltuuskunnassa. MTK-Kaakkois-Suomi antoi asiakirjaan oman lausunnon. Erityisen myönteistä strategiassa on nuorten yrittäjyyden edistämisen esille nostaminen. Samoin yrittäjien työssä jaksaminen ja hyvinvoinnin parantaminen ovat keskeisiä yrittäjyyden kulmakiviä. Lausunnossaan liitto toi myös esille muiden järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön merkityksen niin valtakunnallisessa, maakunnallisessa kuin paikallisessa edunvalvonnassa.

Konkreettisenä toimenpiteenä yrittäjyyden edellytysten edistämiseen liittyvästä edunvalvontatyöstä sekä esimerkkinä yhteistyöstä eri tahojen ja toimijoiden välillä voidaan mainita maaseudun riittävien laajakaistayhteyksien kehittäminen. Tämä on toimintavuonna onnistunut Pohjois-Kymenlaaksossa erittäin hyvin.

Vuonna 2013 lähti MTK-Kaakkois-Suomen alueella käyntiin yrittäjien ja kuntien julkisista hankinnoista vastaavien tahojen yhteistyön tehostaminen hankemuodossa. Hanketta valmisteltiin jo edellisvuonna. Liitto oli vahvasti mukana 'Kestävät Hankinnat' (KeHa)-hankkeessa. Alueella toimivien paikallisten leipomoiden ja viljelijöiden viljatuotteita halutaan tuoda aiempaa paremmin esille ja niiden käyttöä edistää julkisissa keittiöissä, kuten esimerkiksi kouluissa ja päiväkodeissa. Aihe oli ajankohtainen, kun toimintavuonna EU:ssa viimeisteltiin uutta julkisia hankintoja koskevaa direktiiviä. Direktiivi viedään v. 2014 ja 2015 aikana osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2016 alusta lähtien.

Eteläisten tuottajaliittojen yhteinen maaseutuyrittäjävaliokunta, jossa MTK-Kaakkois-Suomella on yllä mainitut kaksi edustajaa, otti viime vuonna myös kantaa julkisiin hankintoihin. Valiokunta totesi, että MTK:n pitää edelleen viedä tietoa kuntiin ja kertoa, mitä kaikkia mahdollisuuksia on paikallisten yrittäjien ottamisessa paremmin huomioon julkisissa hankinnoissa. 'Kestävät hankinnat' -hanke on hyvä esimerkki siitä, miten hankintatietoisuutta voidaan lisätä ja miten asialle saatiin hyvää julkisuutta.

Maaseutuyrittäjävaliokunta kantoi huolta siitä, että yrittäjien ollessa nykyisin yhä useammin työnantajaroolissa myös koulutukseen ja neuvontaan panostettaisiin riittävästi. Yhteistyö ja roolien selkeyttäminen muiden tahojen, kuten esimerkiksi Maaseudun Työnantajaliiton kanssa, on tärkeää. Valiokuntaa huolestutti työvoiman ja tilapäistyöntekijöiden, esimerkiksi kesäharjoittelijoiden palkkaamiseen liittyvä byrokratia. Pitäisi riittää, että asioi yhden luukun kautta ja ilmoittaa viranomaiselle työvoiman palkkaamisesta. Työntajana toimimisen tietopaketin laatimista esitettiin keskusliitolle. Asia on hyvin ajankohtainen, sillä tilaajavastuutarkastuksia tehdään alkutuotannon aloille mm. Kaakkois-Suomessa tehostetusti vuonna 2014. Tarkastukset perustuvat tilaajavastuulakiin ja niistä vastaa Etelä-Suomen aluehallintovirasto (AVI). Tarkastusten pöytäkirjojen oikeellisuus ja yrittäjän oikeusturva olivat asioita, joita valiokunta peräänkuulutti viime vuoden lopun kokouksessaan.

Maaseutuyrittäjävaliokunnalle esiteltiin vuoden 2013 toisessa kokouksessa Työtehoseuran, MTK-Uusimaan ja NSP:n 'Urakka'-hanketta. Hankkeessa päivitettiin viljelijäkyselyn avulla urakoinnin tilannetta Uudellamaalla: noin puolet urakoitsijoista arvioi lähitulevaisuudessa jatkavansa nykyisessä laajuudessa ja lähes puolet arvioi lisäävänsä urakointia vähintään jonkin verran. Pahimpina esteinä urakoinnin lisäämiselle nähtiin urakointitöiden kausiluonteisuus, ammattitaitoisen ulkopuolisen työvoiman puute ja puutteelliset tiedot mahdollisista asiakkaista. Hankkeessa on lisäksi tarkoitus kartoittaa yksityisen ja julkisen sektorin tarve ostaa koneurakointipalveluja. Maaseutuyrittäjävaliokunta suositteli keskusliitolle vastaavanlaisen kyselyn tekemistä myös muiden liittojen alueella.

Maaseutuyrittäjävaliokunta totesi viime vuoden toisessa kokouksessaan lisäksi, että MTK:n yksi olennainen edunvalvonta-alue on maaseutuyrittäjyyden ja tilalla tapahtuvan jatkojalostuksen sääntelyn helpottaminen. Hallinnon taakan keventäminen on ajankohtainen asia ja selvitystyö yhdessä ministeriön kanssa on aloitettu.

6.2 Vilja

Viljamarkkinat tuntuvat muuttuneen pysyvästi, nopeita ja suuriakin hinnanmuutoksia on nähty ja ne tulevat jatkumaan. Viljan tuotanto, kulutus ja varastot maailmalla ohjaavat viljan hinnan muodostusta. Viljan hinta on laskenut tasaisesti melkein koko vuoden 2013 ajan. Vielä puintiajan alkaessa hinta oli kohtuullisella tasolla, mutta odotettua hinnan nousua ei tullutkaan. Tasaiseen laskuvireiseen hintakehitykseen löytyy syyt onnistuneesta kasvukaudesta ja sadosta kaikilla tärkeillä tuotantoalueilla. Viljaa tuotettiin kuluvalle markkinakaudella enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Markkinoiden ymmärtäminen voi auttaa ennakoimaan viljan hinnan liikkeitä, joten viljelijänkin on opittava varautumaan hinnanvaihteluihin riskinhallinnan keinoin.

Kotimaassa viime kesä ja syksy olivat viljantuotannon kannalta hyviä. Loppukesän sateet uhkasivat hankaloittaa viljankorjuuta, mutta sitten sään poutaannuttua saatiin korjata tuleentuneet viljat ihanteellisissa olosuhteissa. Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa viljasadot olivat hieman Suomen keskiarvoja paremmat. Kuivatuskustannukset olivat

alhaiset, monella kuivurilla reilusti alle puolet edellisen vuoden kuivatuskustannuksiin verrattuna. Yhteensä Suomessa korjattiin viljaa Tiken arvion mukaan 4,15 miljardia kiloa. Se on neljänneksi suurin sato kautta aikain ja suurin neljään vuoteen. Ohran ja vehnän sato onnistui odotettua paremmin ja kaura ennusteiden mukaan. Syysviljojen sato oli monella alueella pettymys, mutta paikallisia eroja oli. Öljykasvit tuottivat kuluvana satokautena paremman sadon moneen vuoteen, viljelyala kyseisillä kasveilla on pienentynyt ja viljelyinnokkuus vähenee peittäysainerajoitusten ja hinnan alenemisen vuoksi.

MTK:n viljaosasto on mukana vilja-alan yhteistyöryhmässä (VYR), jossa se toimii aktiivisesti. VYR:n kautta on järjestetty erilaisia koulutuksia ja kursseja eteläisen Suomen alueella. Kurssien painopiste viljelytekniikan ja lajikevalintojen ohella on painottunut viljan hintojen suojaamiseen ja riskinhallintaan. MTK:n viljavalioikunta on seurannut tiiviisti uuden ohjelmakauden tukineuvotteluita ja ottanut kantaa viljanviljelijöiden puolesta. Erityisesti viljavalioikunnan puheenjohtaja pyhtääläinen Erik Brinkas piti rohkeasti ääntä viljantuottajien puolesta.

Lannoitteiden ja polttoöljyn korkea hinta yhdistettynä viljasta maksettua hintaan tällä hetkellä mietityttää monen viljantuottajan mieltä. Mitä tulevana kasvukautena kylvää ja paljonko panoksia siihen on varaa uhrata? Erot kannattavuustuloksissa viljatilojen välillä ovat huomattavia. Ratkaisevaa vuonna 2013 on ollut se, onko viljelijä osannut kiinnittää viljan hinnan tai ainakin osan siitä oikeaan aikaan.

6.3 Maito

Maidontuotanto on maatalouden merkittävin tuotantomuoto Kaakkois-Suomessa. Maidon osuus maatilojen myyntituloista on 49,6 %. Maidontuotannon kannattavuus parantui edelleen kuluneena vuonna.

Tuottajahinta nousi edellisestä vuodesta, E-luokan normimaidon hinnan ollessa marraskuussa 45,09 senttiä, jossa oli nousua edellisestä vuodesta 9 %. Rehujen hinnat laskivat maailmanmarkkinahintojen vetämänä. Lehmien keskituotos parani merkittävästi useamman vuoden tasanteen jälkeen. Lehmämäärä kasvoi Suomessa n. 2000 lehmällä, johtuen mm. hiehojen Venäjän viennin pysähtymisestä. Näiden tekijöiden yhteisvaikutuksesta johtuen Suomen maidontuotanto kääntyi 1,4 % kasvuun.

Kaakkois-Suomessa maidontuotanto jatkoi supistumistaan -1,4 % ollen 101 miljoonaa litraa. Myös tuottajien määrä väheni muuta maata enemmän, -6,4 %, ollen joulukuussa 421 tilaa.

Maidontuotannon investointihankkeet ovat lähteneet kasvuun Kaakkois-Suomessa, joten toivoa on tuotannon supistumisen pysäyttämiseksi. Kaakkois-Suomen ELY-keskus teki vuonna 2013 lypsykarjarakennusten rahoituspäätöksiä 17 kpl 7,5 miljoonan euron arvosta, joista 3 on parsinavettoja ja 14 pihattoja. Näihin tulee lypsylehmäpaikkoja 1450 kpl. Investointisuunnitelmilla voidaan nähdä yhteys maidontuotannon kehittämishankkeen ”Nupit Kaakkoon” kanssa.

Maitotuotteiden kulutuksessa suuntaus on ollut kuluneena vuonna vuorostaan proteiinipitoisiin tuotteisiin. Kasvua oli 1 % rahkan, raejuuston ja tuoretuotteiden vetämänä.

MTK – Kaakkois-Suomi toimii eteläisten tuottajaliittojen yhteisessä maitovaliokunnassa. Valiokunta kokoontui kaksi kertaa vuoden aikana. Kokouksissa käsiteltiin kansallisen tuotantotuen turvaamista, mm. maitokiintiöiden muuttamista tukioikeuskiintiöiksi pohjoisen tuen tuotantorajoitteen hallitsemiseksi ja EU:n tukiohjelmakauden vaihtumisen esille tuomia kysymyksiä. Tukivalvonnan toteuttamisen epäkohtien korjaaminen on ollut säännöllisesti keskustelussa ministeriön edustajien kanssa.

Markkinaedunvalvontaa on harjoitettu osallistumalla Osuuskunta Tuottajain Maidon ja Valio oy:n hallintoon. Nupit Kaakkoon -maitotilojen koulutushankkeeseen on osallistuttu ohjausryhmätyöskentelyn kautta. Kehittämishanke päättyi kuluneena vuonna, eikä uusi hanke-ehdotus saanut rahoitusta.

6.4 Liha

Lihantuotantoon erikoistuneiden tilojen määrä jatkoi laskuaan Kaakkois-Suomen alueella. Sitä mukaa kun tiloilla tuottajat ikääntyvät tai rakennukset alkavat olla peruskorjausta vailla, todennäköisesti lihan tuotanto loppuu. Muutamia myönteisiä poikkeuksia on Kaakkois-Suomen alueella kuitenkin ollut.

Vuoden 2013 viljasato oli kohtuullisen hyvä ja se helpotti jonkin verran lihantuotannon kannattavuutta. Toisaalta lihan hintakehitys on ollut vaatimatonta, joissakin tapauksissa kehitys on ollut negatiivinen. Yleinen taloudellinen tilanne on muuttanut kuluttajien ostokäyttäytymistä. On alettu käyttää ruhon edullisempia osia ruuanlaitossa, tästä johtuen ruhon arvo-osien hintoja on jouduttu laskemaan ja ruhosta saatu hinta on ollut heikompi. Kun tähän ketjuun ei tule rahaa muualta kuin kuluttajilta, ovat teurastamoiden maksamat kilohinnat olleet vaatimattomalla tasolla.

Porsasvälitysruuhkat saatiin purettua loppuvuonna ja välitys kääntyi jopa pulan puolelle. Vasikkavälitys sen sijaan ajautui loppuvuodesta todella ruuhkaiseksi ja maitotiloilla oltiin suurissa vaikeuksissa ternivasikoiden kanssa. Teurastamot ovat yrittäneet teurastaa nautoja pienempänä, jotta kiertoa saataisiin nopeammaksi. Koko Suomen maidontuotannon rakennekehitys on johtanut siihen, että maidontuottajat haluavat päästä sonnivasikoista mahdollisimman nopeasti eroon. Samaan aikaan ternivasikoita vastaanottavia tiloja ei ole tullut lisää tai olemassa olevat eivät ole laajentaneet heikosta kannattavuudesta johtuen.

Tutkimusten mukaan suomalainen kuluttaja haluaa syödä kotimaista lihaa, mutta harva on valmis maksamaan kotimaisesta lihasta enempää kuin tuontilihasta. Meidän on tehtävä koko ajan työtä sen eteen, että kuluttaja ymmärtää, miksi kotimainen liha on hieman kalliimpaa verrattuna tuontilihaan, johtuen mm. tuotannon eettisyydestä,

ympäristöystävällisyydestä, vähäisestä lääkityksestä ja pohjoisesta sijainnista. Kauppa on myös tärkeässä asemassa mitä ja miten lihaa kuluttajille tarjotaan ostettavaksi. Kun edellä mainitut asiat saadaan kohdalleen, on lihan tuotannolla hyvät edellytykset jatkoa ja kehittyä Kaakkois-Suomessa.

6.5 Luomu

Luomutuotannon tulevaisuus Kaakkois-Suomen alueella näyttää lupaavalta. Luomuviljelyssä on 8,4 % peltoalasta ja tilakoko (53,1 ha) on valtakunnan tasoa (47,9 ha) korkeampi (Evira). Hallituksen luomualan kehittämissuunnitelman mukaan tavoitteena on, että koko valtakunnan luomuala olisi 20 % peltoalasta vuonna 2020.

Luomusopimustiloja oli vuonna 2013 Kymenlaaksossa 129 kpl ja Etelä-Karjalassa 84 kpl. Luomuvälvonnassa oleva peltoala oli Kymenlaaksossa 7900 ha ja Etelä-Karjalassa 4100 ha. Kasvinviljelytiloja, joilla on luomustatus oli 218 kpl, ja näistä 25 tilalla myös eläimet olivat luomussa; pääasiassa nautoja ja lampaita ja kaksi mehiläistilaa. Viisi tilaa aloitti luomutuotannon Kaakkois-Suomen alueella vuonna 2013. Tulevaisuus näyttää hyvältä, luomukursseilla on mukavasti osallistujia ja tiedonjanoisia riittää (Kaakkois-Suomen ELY-keskus).

Vuoden 2013 luomuviljelyaloissa tapahtuneet muutokset verrattuna edellisvuoteen:

ruis	153 ha	- 53 %
ohra	446 ha	+129 %
herne	101 ha	- 35 %
rypsi	74 ha	- 35 %
mustaherukka	35,7 ha	+25 %
sipuli	2,6 ha	-24 %
vehnä	889 ha	- 6 %
kaura	1923 ha	+6 %
nurmi	2960 ha	+7 %
härkäpapu	162 ha	- 2 %

Eteläisten liittojen yhteinen luomuväliokunta kokoontui kerran vuoden 2013 aikana. Kokoukseen osallistui MTK-Kaakkois-Suomen edustajana Mika Ala-Outinen Savitaipaleelta.

Kuluneen vuoden kasvukausi oli luomutuotannolle suotuisa, sadonkorjuuolosuhteet olivat loistavat ja sadon määrästäkin tuli kohtuullinen. Luomuviljan teollinen elintarvikekäyttö on kasvanut reilulla kymmenyksellä, ennen kaikkea ohran käyttö on kasvanut suhteellisesti eniten. Ohraa oli vuonna 2013 hyvin tarjolla ja tästä seurasi hinnan laskupaineita. Luomuviljan hinnat olivatkin vuonna 2013 selvästi matalammalla kuin edellisvuonna.

Luomutukiin tulee muutoksia ohjelmakauden 2014-2020 alkaessa. Vuodesta 2015 luomutuki erotetaan erilliseksi tukimuodokseen.

6.6 Ympäristö- ja maapolitiikka

Elämme luonnosta ja siksi MTK:n maa- ja ympäristöpolitiikka perustuu uudistuviin luonnonvaroihin ja niiden kestäväan käyttöön. Kestävä maa- ja metsätalous pitää maat viljavina ja metsät tuottavina sukupolvesta toiseen.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen alueella oli useita työpajoja vesienhoidon toisen suunnittelukauden yhteistyöryhmissä, joihin otettiin osaa. Pinta- ja pohjavesien tilaa on arvioitu ja niiden luokittelua on uusittu luokitteluvaatimusten mukaan.

Kauppa- ja merialuekaava on hyväksytty Kymenlaakson liitossa vuoden 2013 lopulla. Etelä-Karjalan liiton alueella on ollut suunnitteluvaiheessa vaihemaakuntakaava: kauppa, matkailu, elinkeinot ja liikenne.

Olemme osallistuneet Kymenlaakson ympäristöpoliittisen neuvottelukunnan kokouksiin. Tärkeimpänä asiana on ollut uuden vaihemaakuntakaavan käsittely.

MTK-Kaakkois-Suomi järjesti keväällä 2013 kaavoituspäivän Luumäellä. Päivän aikana Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson liittojen asiantuntijat kertoivat kaavoituksen suunnittelusta ja toimeenpanosta, kaavojen oikeusvaikutuksista ja eri kaavamuuodoista.

Olemme osallistuneet MTK:n eteläisten liittojen yhteisen ympäristövaliokunnan kokouksiin, joissa on käsitelty mm. ajankohtaisia kaava-asioita, ympäristölupamenettelyjä, tuulivoima-asioita ja erilaisia maankäyttöön liittyviä asioita.

6.7 Sosiaalipolitiikka

Lomituspalvelulain muutos tuli voimaan vuoden 2013 alusta alkaen. Uuden lain mukaisesti lomituspalvelujen järjestämisestä vastaavat paikallisyksiköt joutuvat kiinnittämään entistä enemmän huomiota lomituspalvelujen taloudelliseen järjestämiseen ja maatalouslomittajien työajan tehokkaaseen käyttöön.

Säännöksiä samalla tilalla työskentelevien maatalousyrittäjien velvollisuudesta pitää vuosilomaa samanaikaisesti muutettiin. Velvollisuus koskee pääsääntöisesti sellaisia tiloja, joilla kotieläinten määrä on nykyisen 15 kotieläinyksikön sijasta enintään 20 yksikköä. Kotieläinyksikköjen määrästä riippumatta velvollisuus koskee myös niitä tiloja, joilla yrityksen hoitoon kuuluvien välttämättömien tehtävien tekemiseen kuluva yrittäjien yhteenlaskettu työaika on arvioitu enintään yhdeksäksi tunniksi. Samanaikaisesti pidettävien vuosilomapäivien määrä on uuden lain mukaan 20 päivää.

Säännös sijaisavusta perittävän tuntimaksun määräytymisestä muuttui niin, että maksun perusosa korotettiin nykyisestä yhdestä eurosta kolmeen euroon. Maksun maatalousyrittäjän eläkelain mukaiseen työtuloon sidonnaisen osan määräytymiseen vaikuttava jakaja muuttui 6 000:een.

Lisäksi säännöstä aikuiskoulutusta varten annettavasta sijaisavusta täsmennettiin niin, että enimmäismäärältään 15 päivää vuodessa järjestettävää sijaisapua saa vain maatalousyrittäjätoimintaan liittyvään aikuiskoulutukseen.

Myös MYEL-lakiin tuli muutos vuoden 2013 alusta alkaen. Lakimuutos nosti maatalousyrittäjien ja apurahansaajien työeläkevakuutusmaksuprosenttia. Muutos kasvattaa maatalousyrittäjien ja apurahansaajien työeläkevakuutusmaksua keskimäärin noin prosenttiyksikön. Tämä tarkoittaa keskimäärin noin 210 euroa korkeampaa vuotuista työeläkevakuutusmaksua.

Luopumistukeen oikeuttavat ikäraajat muuttuvat vuoden 2014 alusta, tämä aiheuttikin runsaasti yhteydenottoja liittoon ja osallistumista liiton järjestämiin spv-tilaisuuksiin. Vuoden loppuun mennessä jätettyjen Lutu-hakemusten määrä olikin edellisvuosia korkeampi.

Vuoden 2013 aikana toimi STM:n asettama valtakunnallinen Maatalousyrittäjien työhyvinvointityöryhmä, jonka tehtävänä oli selvittää maatalousyrittäjien työhyvinvointia, esittää kehittämissuhteita ja toimenpiteitä yrittäjien työurien pidentämiseksi. MTK:sta työryhmässä oli maaseutuyrittäjyysslinjan johtaja Timo Sipilä. Työryhmä luovutti raporttinsa sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikolle marraskuussa. Työryhmän kehittämissuhteet tulevat näkymään tulevien vuosien päätöksenteossa.

Maatalouslomituksesta Kaakkois-Suomen alueella vastaa kolme lomitushallinnon paikallisyksikköä; Parikkalan, Savitaipaleen ja Kouvolan yksiköt. Paikallisyksiköt ovat perustaneet lomituksen yhteistoimintaryhmiä, jonka jäseninä ovat lomituksen eri osapuolet. MTK–Kaakkois-Suomen edustajat ovat osallisina kaikissa kolmessa yhteistoimintaryhmässä ja ryhmät ovat kokoontuneet pääsääntöisesti pari kertaa vuoden aikana. Yhteistoimintaryhmät seuraavat lomituspalveluiden toimivuutta ja käsittelevät lomitukseen liittyviä asioita.

Lomituksen toteutuminen yhteistoiminta-alueilla vuonna 2013

	Savitaipale	Kouvola	Parikkala
lomansaajat henkilöä	332	661	370
myönnetyt vuosilomapäivät	8632	17186	9620
käytetyt vuosilomapäivät	8246	16566	9298
käytetyt sijaispäivät	5820	9714	4934

Maatalousyrittäjille suunnattua työterveyshuoltoa on tarjolla Kaakkois-Suomen alueella sekä julkisen terveydenhuollon että yksityisten palveluntarjoajien kautta. Työterveyshuoltoon on perustettu myös yhteistoimintaryhmiä, joilla on samat tehtävät kuin lomitussyhteistyöryhmillä. Yhteistyöryhmiin osallistui vuonna 2013 sekä tuottajayhdistysten edustajia että liiton toimihenkilöitä.

Tuottajaliitto on omalta osaltaan pyrkinyt lisäämään viljelijöiden halukkuutta liittyä työterveyshuoltoon tuomalla asiaa julki järjestämissään tilaisuuksissa. Viljelijöiden liittyminen työterveyshuoltoon Kaakkois-Suomen alueella on keskimäärin valtakunnallista tasoa, noin 39 % MYEL-vakuutetuista. Maininnan arvoista on, että MTK-Kaakkois-Suomen toiminta-alueella Savitaipaleen viljelijöistä 58,2 % on työterveyshuollon piirissä (lähde: Melan tilastot).

Liitto on mukana eteläisten liittojen sosiaalivaliokunnassa, jonka puheenjohtajana toimi Markku Nieminen MTK-Hämeestä ja sihteerinä MTK-Kaakkois-Suomesta Eeva Saarikorpi. Valiokunta kokoontui toimintavuonna 16. huhtikuuta. MTK-Kaakkois-Suomen edustajina sosiaalivaliokunnassa toimivat Jouni Muukka (MTK-Savitaipale) ja Helena Pesonen (MTK-Vuoksi).

Tuottajaliiton edustajat osallistuivat MTK:n järjestämään sosiaalipoliittisten toimijoiden koulutukseen Tampereella 8.-9.8.2013. Koulutuksen teemana oli huoli kotimaisen ruoan tekijöiden jaksamisesta. Sosiaalivaliokunta käsitteli kaikissa vuoden aikana pidetyissä kokouksissaan lomituksen sujuvuutta, työterveyshuollon saavutettavuutta ja yleisesti viljelijöiden työhyvinvointiin liittyviä asioita.

Vuoden aikana järjestettiin yhteistyöpalaveri Melan ja MTK-liittojen sosiaalivastaavien kesken. Palaverin tavoitteena oli lisätä yhteistyötä ja tiedonkulkua eri osapuolten välillä. MTK-Kaakkois-Suomi osallistui Melan ja Maatilojen Turvallisuus -hankkeen kanssa yhteistyössä Varhaisen välittämisen malli -päivän toteuttamiseen Lappeenrannassa 22.lokakuuta. Osanottajia oli 30 henkeä.

7. Liiton talous

Dokumentit ovat toimintakertomuksen liitteenä.

8. Jäsenedut

Lisätietoa sekä liiton toimihenkilöiltä että internet-sivuilta:

<http://www.mtk.fi/jasenyys/jasenedut>

http://www.mtk.fi/liitot/kaakkoissuomi/jasenedut/fi_FI/kaakkoissuomi_jasenedut/

9. Liiton johtokunnan 2014 yhteystiedot

Toimintavuonna 2014 liiton johtokunnan jäsenet:

Kari Niemi, puheenjohtaja, puh. 040 704 4696

Matti Seitsonen, varapuheenjohtaja, puh. 0500 753 763

Pekka Helkala, jäsen, puh. 040 517 8370

Jaakko Koskinen, jäsen, puh. 0400 910 206

Timo Neuvonen, jäsen, puh. 050 541 2084

Helena Pesonen, maaseutunuorten edustaja, puh. 040 760 2735

Risto Sairanen, jäsen, puh. 0400 155 424

Juha Sajomaa, jäsen, puh. 040 512 2765

Antti Suonio, jäsen, 0400 962 257

Riitta Torikka, jäsen, puh. 050 541 0411